Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2025)0343

Gennemførelse af ordningen med konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet

Europa-Parlamentets beslutning af 18. december 2025 om gennemførelsen af ordningen med konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet (2025/2061(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 2, artikel 4, stk. 3, og artikel 7,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret),

– der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention og de tilhørende protokoller,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget[1] (forordningen om konditionalitet) og til Kommissionens meddelelse af 18. marts 2022 med titlen "Retningslinjer om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget"[2] (retningslinjerne fra 2022),

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten[3] (forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten),

---

1 EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
2 EUT C 123 af 18.3.2022, s. 12.
3 EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik[4] (forordningen om fælles bestemmelser),

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2024/2509 af 23. september 2024 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget[5] (finansforordningen),

– der henviser til Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/2506 af 15. december 2022 om foranstaltninger til beskyttelse af Unionens budget mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet i Ungarn[6],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. januar 2024 om anvendelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget (COM(2024)0017),

– der henviser til sin beslutning af 18. juni 2025 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2024[7],

– der henviser til sin beslutning af 7. maj 2025 om et fornyet langsigtet budget for Unionen i en verden i forandring[8],

– der henviser til sin beslutning af 17. januar 2024 om den planlagte opløsning af centrale korruptionsbekæmpelsesstrukturer i Slovakiet og konsekvenserne heraf for retsstatsprincipperne[9],

– der henviser til sin beslutning af 24. november 2022 om vurderingen af Ungarns overholdelse af betingelserne vedrørende retsstatsprincippet i henhold til forordningen om konditionalitet og status for den ungarske genopretnings- og resiliensplan[10],

---

4 EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
5 EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
6 EUT L 325 af 20.12.2022, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj.
7 Vedtagne tekster, P10_TA(2025)0129.
8 Vedtagne tekster, P10_TA(2025)0090.
9 EUT C, C/2024/5712, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5712/oj.
10 EUT C 167 af 11.5.2023, s. 74.

– der henviser til sin beslutning af 8. marts 2022 om indskrænkning af råderummet for civilsamfundet i Europa[11],

– der henviser til sin beslutning af 8. juli 2021 om udarbejdelse af retningslinjer for anvendelsen af den generelle konditionalitetsordning for beskyttelse af Unionens budget[12],

– der henviser til særberetning 03/2024 af 22. februar 2024 fra Den Europæiske Revisionsret (Revisionsretten) med titlen "Retsstatsprincippet i EU – Rammen for beskyttelse af EU's finansielle interesser er blevet forbedret, men der er stadig risici",

– der henviser til dommene, der blev afsagt af Den Europæiske Unions Domstol (EU-Domstolen) den 16. februar 2022 i sag C-156/21, Ungarn mod Parlamentet og Rådet[13], og C-157/21, Polen mod Parlamentet og Rådet[14],

– der henviser til Kommissionens afgørelse af 13. december 2023 om revurdering på Kommissionens initiativ af opfyldelsen af betingelserne i artikel 4 i forordning (EU, Euratom) 2020/2092 efter Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/2506 af 15. december 2022 vedrørende Ungarn (C(2023)8999),

– der henviser til Kommissionens afgørelse af 16. december 2024 i henhold til artikel 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget vedrørende en skriftlig meddelelse fra Ungarn med hensyn til artikel 2, stk. 2, i Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/2506 af 15. december 2022 (C(2024)9140),

– der henviser til Kommissionens årlige retsstatsrapporter,

– der henviser til observationerne fra Budgetkontroludvalgets undersøgelsesrejser til Ungarn den 15.-17. maj 2023 og til Slovakiet den 26.-28. maj 2025,

– der henviser til udtalelsen af 2. april 2025 fra Det Europæiske Regionsudvalg med titlen "Det lokale og regionale perspektiv i gennemførelsen af retsstatsprincippet i Den Europæiske Union"[15],

---

11 EUT C 347 af 9.9.2022, s. 2.
12 EUT C 99 af 1.3.2022, s. 146.
13 Domstolens dom af 16.2.2022, Ungarn mod Parlamentet og Rådet, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97.
14 Domstolens dom af 16.2.2022, Polen mod Parlamentet og Rådet, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.
15 EUT C, C/2025/3169, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3169/oj.

– der henviser til udtalelsen af 30. april 2025 fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg med titlen "Den økonomiske dimension af retsstatsprincippet",

– der henviser til rapporten om gennemførelsen af forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet, som blev offentliggjort af dets Generaldirektorat for Parlamentarisk Forskning i juli 2025[16],

– der henviser til undersøgelsen bestilt af Budgetudvalget med titlen "The tools for protecting the EU budget from breaches of the rule of law: the Conditionality Regulation in context"[17] (Redskaberne til beskyttelse af EU-budgettet mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet: forordningen om konditionalitet sat i kontekst),

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til de fælles drøftelser mellem Budgetudvalget og Budgetkontroludvalget, jf. forretningsordenens artikel 59,

– der henviser til udtalelsen fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender,

– der henviser til betænkning fra Budgetudvalget og Budgetkontroludvalget (A10-0240/2025),

A. der henviser til, at EU bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal, som fastsat i artikel 2 i TEU; der henviser til, at disse værdier er afspejlet i de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i chartret, heriblandt ligestilling mellem kvinder og mænd, ikkeforskelsbehandling og forhandlingsretten og retten til kollektive skridt, i overensstemmelse med EU-retten og national ret og praksis, og som er forankret i internationale menneskerettighedstraktater; der henviser til, at overholdelsen af disse fælles værdier udgør grundlaget for de rettigheder, der tilkommer de mennesker, der bor i EU; der henviser til, at civilsamfundsorganisationer og andre interessenter spiller en vigtig rolle med hensyn til at fremme retsstatsprincippet i praksis;

---

16 Europa-Parlamentet: Generaldirektoratet for Parlamentarisk Forskning, *Rule of Law Conditionality Regulation – European Implementation Assessment*, Europa-Parlamentet, 2025, https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/c49c9b14-66a5-11f0-bf4e-01aa75ed71a1.

17 E. Rubio m.fl., "The tools for protecting the EU budget from breaches of the rule of law: the Conditionality Regulation in context", Europa-Parlamentet, Generaldirektoratet for Interne Politikker, Temaafdelingen for Budgetanliggender, april 2023.

B. der henviser til, at EU-Domstolen i forskellige domme har fastslået, at alle EU's midler, programmer og finansiering er et udtryk for princippet om solidaritet mellem medlemsstaterne og skal være baseret på gensidig tillid, hvilket forudsætter respekt for værdierne i artikel 2 i TEU, for chartret og for princippet om loyalt samarbejde, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, i TEU; der henviser til, at EU-Domstolen endvidere har bekræftet den klare forbindelse mellem respekt for retsstatsprincippet og en effektiv gennemførelse af EU-budgettet i overensstemmelse med principperne om forsvarlig økonomisk forvaltning og beskyttelse af EU's finansielle interesser;

C. der henviser til, at enhver klar risiko for en grov overtrædelse af retsstatsprincippet fra en given medlemsstats side kan påvirke de grundlæggende rettigheder for EU-borgerne i alle medlemsstaterne, tilliden, solidariteten og loyalt samarbejde mellem medlemsstaterne samt vigtige resultater, som EU har opnået, heriblandt fri bevægelighed for personer, det indre markeds funktion og mediernes uafhængighed;

D. der henviser til, at forordningen om konditionalitet giver EU beføjelse til rettidigt at vedtage forholdsmæssige finansielle foranstaltninger for at beskytte sine finansielle interesser, hvis tilsidesættelser af retsstatsprincippet i en medlemsstat påvirker eller udgør en alvorlig risiko for at påvirke den forsvarlige økonomiske forvaltning af EU-budgettet; der henviser til, at forordningen blev vedtaget som en del af pakken om den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027 efter lange og vanskelige forhandlinger mellem fælleslovgiverne, navnlig fordi visse medlemsstater forsøgte at knytte forhandlingerne om FFR til forhandlingerne om konditionalitetsmekanismen vedrørende retsstatsprincippet; der henviser til, at forordningen har været bindende for alle medlemsstater, siden den trådte i kraft den 1. januar 2021;

E. der henviser til, at forordningen om konditionalitet supplerer andre instrumenter, som beskytter EU-budgettet mod risici, der følger af tilsidesættelser af retsstatsprincippet;

F. der henviser til, at forordningen om konditionalitet kræver, at Kommissionen overvåger retsstatsprincippet i alle medlemsstater, men at foranstaltninger indtil videre kun er blevet foreslået og vedtaget i henhold til forordningen for Ungarns vedkommende; der henviser til, at Polen er blevet anmodet om yderligere oplysninger;

G. der henviser til, at det er vigtigt at beskytte de legitime interesser for slutmodtagere og tilskudsmodtagere af EU-midler; der henviser til, at medlemsstater, der er berørt af en afgørelse i henhold til forordningen om konditionalitet, er forpligtet til at rapportere om deres overholdelse af deres forpligtelser over for slutmodtagere og tilskudsmodtagere;

H. der henviser til, at Kommissionen har udstedt retningslinjer for at præcisere anvendelsen af forordningen om konditionalitet; der henviser til, at Parlamentet mente, at forordningens tekst var klar og ikke krævede yderligere fortolkning for at kunne anvendes;

I. der henviser til, at Kommissionen er retligt forpligtet til at holde Europa-Parlamentet underrettet om sine meddelelser til en medlemsstat, hvor den mener, at der kan forekomme tilsidesættelser af retsstatsprincippet, og om alle foreslåede, vedtagne eller ophævede foranstaltninger i overensstemmelse med forordningen om konditionalitet;

J. der henviser til, at Kommissionen i januar 2024 udsendte en rapport i overensstemmelse med artikel 9 i forordningen om konditionalitet, hvori den gjorde status over anvendelsen af lovgivningen; der henviser til, at Kommissionens analyse af den eneste foreliggende sag bekræftede effektiviteten af de vedtagne beskyttelsesforanstaltninger og deres potentiale fremadrettet, men at Kommissionen konstaterede, at det var for tidligt at drage endelige konklusioner, og at en mere omfattende sagspraksis ville gøre det muligt for den lettere at afdække mulige forbedringer;

K. der henviser til, at det i december 2024 for første gang skete, at budgetforpligtelser, som var blevet suspenderet som et resultat af anvendelsen af forordningen om konditionalitet, gik endegyldigt tabt for den berørte medlemsstat i overensstemmelse med forordningens artikel 7, stk. 3, fordi medlemsstaten ikke inden for den fastsatte frist havde afhjulpet de oprindeligt konstaterede mangler;

L. der henviser til, at Kommissionen den 16. juli 2025 offentliggjorde sit forslag til FFR for 2028-2034[18]; der henviser til, at der er et klart samspil mellem de retsstatsaspekter, der indgår i forslaget til nationale og regionale partnerskabsplaner[19], og konditionalitetsmekanismen;

M. der henviser til, at formålet med denne betænkning er at kontrollere gennemførelsen af forordningen om konditionalitet, herunder også samspillet med andre EU-instrumenter, i overensstemmelse med Europa-Parlamentets rolle som fastsat i forordningen ved at udpege

---

18 Kommissionens meddelelse af 16.7.2025 med titlen "Et dynamisk EU-budget for fremtidens prioriteter – Flerårig finansiel ramme 2028-2034" (COM(2025)0570),

19 Kommissionens forslag af 16. juli 2025 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Fond for Økonomisk, Social og Territorial Samhørighed, Landbrug, Landdistrikter, Fiskeri, det Maritime Område, Velstand og Sikkerhed for perioden 2028-2034 og om ændring af forordning (EU) 2023/955 og forordning (EU, Euratom) 2024/2509 (COM(2025)0565)).

fordele og mangler ved dens anvendelse og ved at udstede henstillinger til dens fremtidige gennemførelse;

Indførelsen af ordningen med konditionalitet og den retlige sammenhæng

1. minder om, at retsstatsprincippet er en af EU's grundlæggende værdier, og at respekt for retsstatsprincippet er en væsentlig forudsætning for en forsvarlig økonomisk forvaltning og effektiv anvendelse af EU-midler; understreger, at dette er afgørende for at sikre borgernes tillid til EU og for at sikre, at EU's midler giver håndgribelige fordele i alle medlemsstater;

2. fremhæver det forhold, at vedtagelsen af forordningen om konditionalitet i 2020 udgør en central søjle i beskyttelsen af EU-budgettet mod risici, der følger af tilsidesættelser af retsstatsprincippet, og at den finder anvendelse på hele budgettet og giver mulighed for kumulativ anvendelse af forskellige foranstaltninger; fremhæver, at anvendelsen af forordningen om konditionalitet bør overholde proportionalitetsprincippet; understreger, at forordningen ikke har en tidsbegrænsning og derfor finder anvendelse på alle nuværende og fremtidige finansieringsinstrumenter i EU-budgettet; bemærker imidlertid, at den praktiske gennemførelse heraf fortsat er utilstrækkelig, og opfordrer til konkrete forbedringer for at sikre dens fulde effektivitet;

3. glæder sig over EU-Domstolens bekræftelse af, at overholdelse af de værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU, er en vedvarende forpligtelse for alle medlemsstater og en forudsætning for at kunne nyde godt af alle de traktatfæstede rettigheder og fordele, der følger af EU-medlemskab, herunder adgang til EU-midler; pålægger Kommissionen fuldt ud at håndhæve den gældende lovgivning, der afspejler EU-Domstolens bekræftelse, og at fremhæve dette punkt i al relevant kommunikation;

4. understreger, at forordningen om konditionalitet og alle andre tilgængelige foranstaltninger til beskyttelse af EU-budgettet mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet ikke må betragtes som erstatninger for de traktatbaserede mekanismer til beskyttelse af de værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU; minder om, at det fortsat er muligt at suspendere stemmerettigheder i henhold til artikel 7, stk. 2, i TEU i tilfælde af vedvarende og alvorlige tilsidesættelser af retsstatsprincippet; bemærker, at borgerne har svært ved at forstå, hvorfor medlemsstater, der vedvarende overtræder retsstatsprincippet, fortsat har stemmeret, at der dermed er risiko for, at tilliden til Unionens værdier og beslutningsprocesser mistes;

5. minder om, at Kommissionens "retsstatsværktøjskasse" har udviklet sig betydeligt i løbet af det seneste årti, så den nu indeholder

adskillige instrumenter til beskyttelse af retsstatsprincippet, herunder den årlige retsstatsrapport, der dækker alle 27 medlemsstater, den horisontale grundforudsætning vedrørende anvendelsen og gennemførelsen af chartret, der er fastsat i forordningen om fælles bestemmelser, og "supermilepælene" vedrørende retsstatsprincippet inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten;

6. understreger, at ordningen om konditionalitet er af budgetmæssig karakter, da den har til formål at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning af EU-midler og EU's finansielle interesser, og at den kun finder anvendelse, hvis en tilsidesættelse af retsstatsprincippet påvirker eller udgør en alvorlig risiko for at påvirke EU-budgettet; fremhæver, at den adskiller sig fra proceduren i artikel 7 i TEU, som straffer grove og vedvarende overtrædelser af de værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU uanset eventuelle budgetmæssige følger;

7. understreger, at traktatbrudssager i henhold til artikel 258 i TEUF og artikel 6 i finansforordningen fortsat udgør supplerende redskaber til at håndtere systemiske tilsidesættelser af værdierne i artikel 2 i TEU;

8. bifalder EU-Domstolens domme af 16. februar 2022 i sag C-156/21 og C-157/21, hvori Parlamentet og Rådet blev frifundet i det hele i Ungarns og Polens søgsmål med påstand om annullation af forordningen om konditionalitet, og forordningens gyldighed, retsgrundlag og forenelighed med traktaten samt EU's kompetence vedrørende retsstatsprincippet i medlemsstaterne utvetydigt blev bekræftet;

9. minder om, at forordningen om konditionalitet ikke indeholder en definition af "retsstatsprincippet", og at den hverken udtømmende definerer situationer, der udgør tilsidesættelser af retsstatsprincippet, eller omhandler tilbageskridt med hensyn til retsstatsprincippet; påpeger, at reglerne for adgang til midler er defineret i specifik lovgivning, og at EU-Domstolen har fastslået, at begrebet er blevet tilstrækkeligt udviklet i retspraksis og medlemsstaternes forfatningsmæssige traditioner, hvilket begrænser Kommissionens skønsbeføjelser i dens vurderinger; afviser derfor enhver påstand om retsusikkerhed; opfordrer Kommissionen til systematisk at medtage begrænsninger af civilsamfundets råderum og angreb på dets aktører samt angreb på mediepluralisme som risikoindikatorer, når de har direkte betydning for beskyttelsen af EU-budgettet eller EU's finansielle interesser;

Anvendelsen af forordningen om konditionalitet og konstaterede problemer

Anvendelsesområde og gennemførelsesskridt

10. minder om, at forordningen om konditionalitet finder anvendelse på alle medlemsstater, eftersom Kommissionen for alle medlemsstater vurderer, om betingelserne for vedtagelse af foranstaltninger i artikel 4 er opfyldt;

11. bemærker, at proceduren forud for vedtagelsen af foranstaltninger omfatter flere trin, herunder en skriftlig meddelelse fra Kommissionen til den pågældende medlemsstat, en udveksling af oplysninger, mulige tilsagn fra den pågældende medlemsstat om at træffe afhjælpende foranstaltninger til håndtering af situationen, bemærkninger fra medlemsstaten og om nødvendigt et forslag fra Kommissionen til foranstaltninger, som Rådet træffer afgørelse om med kvalificeret flertal inden for en streng frist;

12. noterer sig de yderligere præciseringer af processen, som Kommissionen kom med i retningslinjerne fra 2022 om forordningen om konditionalitet, og gennemgangen af dens praktiske anvendelse i Kommissionens anvendelsesrapport fra 2024; beklager imidlertid, at retningslinjerne blev vedtaget over et år efter forordningens ikrafttræden, og at dette bidrog til en de facto forsinkelse i dens anvendelse;

13. beklager, at Kommissionen efter ikrafttrædelsen af forordningen om konditionalitet den 1. januar 2021 ikke straks udløste artikel 6, stk. 1, som reaktion på vedvarende alvorlige tilsidesættelser af retsstatsprincippet i nogle medlemsstater, hvilket udgjorde en alvorlig risiko for EU's finansielle interesser; understreger, at Parlamentet i oktober 2021 efter gentagne opfordringer til Kommissionen om at skride til handling indledte en sag mod Kommissionen ved EU-Domstolen i overensstemmelse med artikel 265 i TEUF på grund af dens passivitet og manglende anvendelse af forordningen; understreger, at rettidige reaktioner fra Kommissionens side, der er baseret på klare interne tidsfrister, er afgørende for at beskytte EU-budgettet;

Indberetning af tilsidesættelser af retsstatsprincippet i henhold til forordningen om konditionalitet

14. bemærker, at potentielle tilsidesættelser af retsstatsprincippet bringes til Kommissionens opmærksomhed gennem et bredt evidensgrundlag, herunder rapporter fra Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO), Revisionsretten og Parlamentet samt bidrag fra civilsamfundsorganisationer, virksomheder og whistleblowere; understreger betydningen af, at Kommissionen giver klare forklaringer på, hvordan sådanne beviser tages i betragtning i dens afgørelser; opfordrer til passende finansiering af organer såsom EPPO, OLAF, Europol og Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust) for at sætte dem i stand til

effektivt at efterforske tilsidesættelser af retsstatsprincippet, der skader EU's finansielle interesser;

15. beklager dybt den manglende gennemsigtighed af Kommissionens vurderinger, der ikke fører til forslag til foranstaltninger, eller som fører til valget af et andet instrument; fremhæver, at der ikke må opstilles politisk motiverede eller udokumenterede krav;

16. bemærker, at det til dato kun er et meget begrænset antal interessenter, der har anvendt Kommissionens standardklageformular, der er knyttet som bilag til retningslinjerne fra 2022; anbefaler Kommissionen at tage imod klager i enhver skriftlig form; opfordrer endvidere til, at der oprettes en fortrolig og brugervenlig indberetningssportal, der beskytter whistlebloweres identitet og sikrer deres beskyttelse mod repressalier og beskyldninger, der har karakter af misbrug, og hvorigennem interessenter kan gøre opmærksom på manglende overholdelse, så der hurtigt kan træffes afhjælpende foranstaltninger; understreger, at sådanne værktøjer skal være tilgængelige, gennemsigtige, til rådighed på flere sprog og pålidelige for interessenterne for at maksimere deres effektivitet og sikre, at der tages fuldt hensyn til den modtagne dokumentation;

17. beklager, at der til trods for gentagne bekymrende konklusioner i Kommissionens årlige retsstatsrapporter og OLAF's resultater, der offentliggøres i Kommissionens årlige rapporter om beskyttelse af EU's finansielle interesser, samt EPPO's resultater, som peger på budgetmæssige risici i flere medlemsstater, kun er blevet sendt to formelle meddelelser og vedtaget foranstaltninger i en enkelt sag i henhold til forordningen om konditionalitet; understreger, at kløften mellem resultater og håndhævelse undergraver forordningens troværdighed og svækker dens forebyggende funktion med hensyn til at beskytte EU's finansielle interesser; minder om Revisionsrettens advarsel om, at beslutninger om blokering eller frigivelse af midler, som kræver kvalificeret flertal i Rådet, ofte er sammenflettet med uafhængige forhandlinger på højt plan, der kræver enstemmighed; understreger, at afgørelser skal være baseret på tekniske og juridiske resultater og ikke kan gøres til genstand for forhandlinger, hvorunder der trues med blokering af afgørelser, der kræver enstemmighed i Rådet;

Vurdering og aktivering af konditionalitetsmekanismen

18. understreger, at forordningen om konditionalitet skal anvendes konsekvent på tværs af alle medlemsstater; opfordrer indtrængende Kommissionen og, hvor det er relevant, Rådet til at handle hurtigt og i fuld gennemsigtighed, hvis der er blevet konstateret en forbindelse mellem tilsidesættelser af retsstatsprincippet eller alvorlige risici herfor og risici for EU-budgettet, og den pågældende medlemsstat ikke gør noget for at håndtere situationen på en effektiv, rettidig og

holdbar måde; insisterer på, at langvarige uformelle dialoger ikke må træde i stedet for resolut handling, og at politisk dødvande eller afpresning, der anvendes til at hindre EU's beslutningstagning, skal afvises på det kraftigste;

19. gentager, at retsstatsprincippet under ingen omstændigheder må betragtes som en brik i forhandlingerne; understreger, at værktøjet ikke kun skal anvendes som en sidste udvej, eftersom forordningen om konditionalitet også giver mulighed for delvise suspensioner i en tidlig fase, nemlig så snart der er konstateret tilsidesættelser af retsstatsprincippet, som i alvorlig grad kan påvirke EU-budgettet; opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til at gøre fuld og rettidig brug af instrumentet;

20. fremhæver, at Kommissionens vurderinger skal være upartiske og retfærdige, tage hensyn til alle foreliggende oplysninger og overholde principperne om objektivitet, ikkeforskelsbehandling og lighed mellem medlemsstaterne over for traktaterne; understreger, at beslutninger om at anvende budgetbeskyttelsesforanstaltninger og omfanget af sådanne foranstaltninger skal overholde proportionalitetsprincippet i artikel 5 i forordningen om konditionalitet og tage hensyn til overtrædelsens alvor, varighed og hyppighed, den pågældende medlemsstats samarbejde og den konkrete finansielle risiko samt indvirkningen på slutmodtagere og tilskudsmodtagere, navnlig mindre modtagere; opfordrer Kommissionen til at offentliggøre den kvantitative risikovurderingsmetode, som den allerede anvender internt, i overensstemmelse med Revisionsrettens anbefaling;

21. understreger, at Kommissionen som traktaternes vogter skal handle med fuld upartiskhed uanset de nationale regeringers politiske orientering, og skal sanktionere enhver tilsidesættelse af retsstatsprincippet, der udgør en risiko for EU-budgettet og EU's værdier, på en rimelig måde, således at der ikke opstår en opfattelse af, at der er selektivt fokus på visse medlemsstater; minder om, at kun en sådan upartisk håndhævelse kan bevare konditionalitetsordningens troværdighed og legitimitet;

22. anerkender, at visse aspekter af forordningen om konditionalitet – navnlig kravet om at påvise en tilstrækkelig direkte forbindelse mellem tilsidesættelser af retsstatsprincippet og en alvorlig risiko for en negativ indvirkning på EU-budgettet – gør det vanskeligt at udløse mekanismen; insisterer samtidig på, at sådanne krav ikke bør bruges som begrundelse for ikke at udløse mekanismen;

Tilbageskridt og tilbageførsel af afhjælpende foranstaltninger

23. bemærker, at Rådet har besluttet at suspendere 55 % af budgetforpligtelserne for tre operationelle programmer under samhørighedspolitikken for Ungarn og at forbyde Kommissionen at

indgå nye retlige forpligtelser med truster af offentlig interesse og enheder, som de forvalter, med henblik på EU-finansiering, der gennemføres under direkte eller indirekte forvaltning; henviser til den juridiske analyse[20], hvoraf det fremgår, at den systemiske og vedvarende karakter af den ungarske regerings tilsidesættelser af retsstatsprincippet bør føre til, at betydeligt større andele af EU-finansieringen suspenderes for at beskytte EU-budgettet i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet; bemærker, at forordningen om konditionalitet ikke fastsætter nogen grænser for andelen af forpligtelser, der kan suspenderes, og mener, at op til 100 % af finansieringen kan suspenderes; bemærker, at Kommissionen siden vedtagelsen af foranstaltninger i december 2022 i december 2023 og igen i december 2024 revurderede de konstaterede tilsidesættelser og status for afhjælpende foranstaltninger efter en meddelelse fra den ungarske regering vedrørende afhjælpning af tilsidesættelser i forbindelse med truster af offentlig interesse; understreger, at det i begge Kommissionens vurderinger blev konkluderet, at de nødvendige skridt ikke var blevet gennemført; bemærker, at Kommissionens vurderinger ikke omfattede yderligere tilsidesættelser af retsstatsprincippet eller alvorlige risici herfor, der påvirker eller risikerer at påvirke EU's finansielle interesser; opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at revurdere og skride ind over for tilbageskridt med hensyn til retsstatsprincippet, navnlig for så vidt angår retsvæsenets uafhængighed, ved at foreslå yderligere foranstaltninger eller ajourføre de nuværende;

24. understreger, at EU-midler, der er blevet suspenderet i henhold til forordningen om konditionalitet, først skal frigives, når den situation, der førte til vedtagelsen af foranstaltninger, er blevet afhjulpet i sin helhed under fuld hensyntagen til alle udviklinger i landets situation fra det tidspunkt, hvor den oprindelige afgørelse om foranstaltningerne blev truffet, til det tidspunkt, hvor det blev besluttet at ophæve foranstaltningerne; tilslutter sig Revisionsrettens advarsel om, at konditionalitetsordningen ikke må blive til en "afkrydsningsøvelse", hvor en medlemsstat opfylder krav i rent formel forstand, men skal modsvares af håndgribelige forbedringer i landet; opfordrer Kommissionen til at bekræfte, at overholdelsen af retsstatsprincippet i praksis opnås på en verificerbar måde med objektive benchmarks og kontroller på stedet,

---

20 K.L. Sheppele m.fl., "Freezing all EU funds to Hungary: A legal analysis of why a 100 % suspension is “proportionate” and “appropriate” under Regulation 2020/2092 on a general regime of conditionality for the protection of the Union budget" (Indefrysning af alle EU-midler til Ungarn: En juridisk analyse af, hvorfor en suspension på 100 % er "forholdsmæssig" og "hensigtsmæssig" i henhold til forordning 2020/2092 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget), undersøgelse på anmodning fra MEP Daniel Freund, Verts/ALE-Gruppen, maj 2022.

og til at aflægge rapport om sine resultater, inden den fremsætter forslag om ophævelse af de vedtagne foranstaltninger; mener, at Kommissionen også bør foretage efterfølgende revisioner for at forhindre tilbageskridt, efter at foranstaltningerne er blevet ophævet;

25. minder om, at det allerede i juni 2023 advarede mod risikoen for, at afhjælpende foranstaltninger tilbageføres, efter at de finansielle sanktioner er ophævet[21] – en situation, der ikke er taget udtrykkeligt højde for i hverken forordningen om konditionalitet eller retningslinjerne fra 2022; fremhæver det forhold, at også Revisionsretten har påpeget denne risiko; opfordrer Kommissionen til hurtigt at suspendere EU-midler på ny og eventuelt inddrive dem, hvis afhjælpende foranstaltninger ender med at blive tilbageført; forventer straks at blive underrettet om sådanne foranstaltninger;

26. understreger, at når foranstaltningerne er ophævet, bør den fulde gennemførelse af programmerne, herunder forpligtelsen og udbetalingen af midler, hurtigt genoptages; understreger betydningen af at Kommissionen arbejder tæt sammen med de nationale myndigheder for at forhindre efterslæb;

Forbindelser mellem ordningen med konditionalitet og andre instrumenter i retsstatsværktøjskassen

27. minder om, at forordningen om konditionalitet udtrykkeligt supplerer eksisterende budgetbeskyttelsesværktøjer og skal anvendes, "hvor andre procedurer fastsat i EU-lovgivningen ikke muliggør en mere effektiv beskyttelse af Unionens budget"; beklager Kommissionens fortolkning, hvorefter instrumentet på grund af denne ordlyd kun bør anvendes som en sidste udvej; minder med stor bekymring om, at de øvrige foranstaltninger, der er til rådighed, ikke tidligere er blevet anvendt systematisk; bemærker med bekymring, at Kommissionens overvågning af retsstatsprincippet er opdelt mellem forskellige tjenestegrene, hvilket til tider resulterer i inkonsekvent, uigennemsigtig og forsinket handling; beklager Kommissionens åbenlyse hensigt om at opdele ansvarsområderne yderligere, eftersom forskellige enheder i Generaldirektoratet for Budget skal have til opgave at vurdere og overvåge forordningen om konditionalitet og de foreslåede nationale genopretnings- og resiliensplaner under den nye FFR; kritiserer, at denne adskillelse af ansvarsområder resulterer i komplekse koordineringsstrukturer og udgør risici for anvendelsen af forordningen om konditionalitet;

28. anser det for uklart, hvordan forordningen om konditionalitet samvirker med andre instrumenter fra retsstatsværktøjskassen i

---

[21] Europa-Parlamentets beslutning af 1. juni 2023 om tilsidesættelser af retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder i Ungarn og om indefrosne EU-midler (EUT C, C/2023/1223, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj).

praksis, navnlig den horisontale grundforudsætning vedrørende chartret i henhold til forordningen om fælles bestemmelser og de retsstatsrelaterede supermilepæle inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten; bemærker med bekymring, at Revisionsretten ikke altid havde været i stand til at kontrollere årsagerne til Kommissionens valg af ét retsstatsværktøj frem for et andet; er bekymret for, at denne mangel på gennemsigtighed undergraver tilliden til en fordomsfri anvendelse af forordningen om konditionalitet; beklager, at Kommissionen i december 2023 vurderede, at Ungarn havde opfyldt den horisontale grundforudsætning om retsvæsenets uafhængighed, samtidig med at den opretholdt de foranstaltninger, der var blevet indført i henhold til forordningen om konditionalitet; understreger, at denne mangel på sammenhæng hæmmer den demokratiske kontrol med anvendelsen af instrumenterne; minder om, at Parlamentet i marts 2024 har anlagt sag mod Kommissionen ved EU-Domstolen for at få kontrolleret lovligheden af denne afgørelse fra Kommissionen og for at sørge for retssikkerhed ved gennemførelsen af retsstatsmekanismerne, og at sagen stadig verserer ved EU-Domstolen;

29. understreger betydningen af at opretholde og yderligere styrke synergierne mellem de forskellige retsstatsredskaber; understreger, at retsstatsrelaterede foranstaltninger, der er nødvendige for frigivelsen af EU-midler som defineret i de relevante afgørelser, der er truffet i henhold til forordningen om fælles bestemmelser, forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten og forordningen om konditionalitet, skal behandles som én sammenhængende pakke, og at der ikke bør foretages betalinger, selv om der sker fremskridt på ét eller flere områder, hvis der stadig er mangler andre steder; insisterer på, at eventuelle tilbageskridt i forhold til den situation, der udløste disse foranstaltninger, også bør tages i betragtning;

30. advarer om, at omfordeling eller omkanalisering af indefrosne bevillinger til andre programmer eller mål vil signalere til regeringer, der ikke overholder EU's værdier og deres forpligtelser til at beskytte EU's finansielle interesser, at tab kan udlignes andre steder; mener, at ånden i forordningen om konditionalitet udelukker en sådan overførsel, og opfordrer derfor indtrængende Kommissionen til at afvise anmodninger om overførsel til andre programmer eller prioriteter under samme program, som ville føre til en omgåelse af foranstaltninger indført i henhold til forordningen om konditionalitet; anmoder Kommissionen om at forelægge Parlamentet den fulde ordlyd af enhver sådan anmodning om overførsel, således at demokratisk kontrol kan finde sted før og ikke efter Kommissionens afgørelse; mener, at midler, der suspenderes i overensstemmelse med forordningen om konditionalitet eller på grund af manglende opfyldelse af horisontale grundforudsætninger,

ikke bør være kunne være genstand for programændringer eller -overførsler;

Demokratisk kontrol og gennemsigtighed

31. bemærker, at forordningen om konditionalitet giver Rådet – der træffer afgørelse med kvalificeret flertal – beføjelse til at ændre Kommissionens forslag, inden der vedtages foranstaltninger, mens Parlamentets rolle er begrænset til efterfølgende information, hvilket fratager det, som den ene af EU's budgetmyndigheds parter og EU's dechargemyndighed, en meningsfuld indflydelse på afgørelser, der er afgørende for beskyttelsen af EU-budgettet; bemærker, at Rådet i det eneste tilfælde, hvor det har skullet træffe afgørelse, valgte at ændre Kommissionens forslag ved at nedsætte de finansieringsbeløb, der skulle suspenderes, uden nogen begrundelse;

32. understreger, at en Eurobarometerundersøgelse, der blev gennemført i foråret 2025, viser overvældende offentlig støtte til at gøre ydelsen af EU-midler betinget af overholdelse af retsstatsprincippet og de demokratiske principper, idet 85 % af respondenterne går ind for denne tilgang; understreger, at medlemmerne af Europa-Parlamentet som direkte valgte repræsentanter for EU-borgerne skal respektere dette klare krav og stå fast på at forsvare konditionalitetmekanismen som et vigtigt redskab til at beskytte EU-budgettet og de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU;

33. gentager, at det tager sin kontrolfunktion med hensyn til gennemførelsen af forordningen om konditionalitet meget alvorligt; anerkender, at Kommissionen har opfyldt sin retlige forpligtelse til straks at underrette Parlamentet om alle foreslåede, vedtagne eller ophævede foranstaltninger; beklager, at Kommissionen kun har fremlagt et absolut minimum af oplysninger uden centrale detaljer og ikke har delt den fulde dokumentation, selv efter at Parlamentet har anmodet herom; understreger, at rettidig, omfattende og proaktiv informationsdeling er afgørende for at det kan udøve sit budgetmæssige og tilsynsmæssige ansvar effektivt, og for at borgerne kan bevare tilliden til EU-institutionerne og EU's troværdighed som helhed;

34. beklager endvidere, at det ikke har adgang til den fuldstændige ordlyd af de skriftlige meddelelser og udvekslingerne mellem Kommissionens tjenestegrene og den pågældende medlemsstat; understreger, at tilbageholdelse af dokumentation af denne art undergraver Parlamentets traktatbaserede budgetkontrolbeføjelser i henhold til artikel 14, stk. 1, i TEU og artikel 319 i TEUF; beklager endvidere, at det gentagne gange har måttet ty til skrivelser eller beslutninger for at få grundlæggende proceduremæssige oplysninger fra Kommissionen, og at mange dokumenter først er blevet fremlagt efter betydelige forsinkelser;

35. noterer sig afslutningen af forhandlingerne om revisionen af rammeaftalen mellem Parlamentet og Kommissionen, hvori Kommissionen forpligter sig til at styrke det interinstitutionelle samarbejde om budgetspørgsmål yderligere; minder om, at Parlamentet bør være på lige fod med Rådet i alle spørgsmål om udveksling af oplysninger; insisterer på at modtage systematisk, rettidig, struktureret og sikker adgang til alle de oplysninger og al den dokumentation, der er nødvendig for, at det og dets udvalg kan udfylde deres kontrolrolle, herunder den skriftlige meddelelse til den medlemsstat, der er berørt af en potentiel suspension af midler, enhver anmodning om yderligere oplysninger, korrespondancen mellem Kommissionens tjenestegrene og den pågældende medlemsstat og de rapporter, der forelægges i henhold til artikel 5, stk. 2, i forordningen om konditionalitet;

36. opfordrer indtrængende Kommissionen til at nå til enighed om en sikker kommunikationskanal for at sikre, at Parlamentets relevante organer kan få adgang til sådanne oplysninger, samtidig med at fortroligheden beskyttes;

37. beklager, at de oplysninger, som Kommissionen har offentliggjort angående sine konklusioner i specifikke sager, der falder ind under forordningen om konditionalitet, ikke omfatter de specifikke konstaterede tilsidesættelser af retsstatsprincippet, risikoanalysemetoden og beregningen af graden af forholdsmæssighed; bemærker, at denne mangel på oplysninger er blevet udnyttet af ekstremistiske aktører til at sprede desinformation om EU's motiver og procedurer, og advarer om, at dette kan ske igen i fremtiden;

38. understreger betydningen af at sikre tilstrækkelig EU-finansiering til civilsamfundsorganisationer, der er aktive på dette område, da de spiller en afgørende rolle med hensyn til at beskytte retsstatsprincippet, demokratiet og de grundlæggende rettigheder;

Beskyttelse af slutmodtagere og tilskudsmodtagere

39. understreger, at der er behov for en robust tilgang for at sikre, at slutmodtagere og tilskudsmodtagere ikke straffes, fordi EU-midler til deres regering er blevet suspenderet som følge af tilsidesættelser af retsstatsprincippet; forventer, at Kommissionen analyserer den potentielle indvirkning på slutmodtagere eller tilskudsmodtagere, når den foreslår foranstaltninger; understreger, at dette princip er kernen i den mere intelligente konditionalitetstilgang; minder navnlig om, at de medlemsstater, der er omfattet af foranstaltninger vedtaget i henhold til forordningen om konditionalitet, er forpligtet til fortsat at opfylde alle forpligtelser over for slutmodtagere og tilskudsmodtagere;

40. beklager, at disse bestemmelser i praksis ikke er blevet håndhævet i tilstrækkelig grad, og at de beskyttelsesforanstaltninger, der er fastsat for slutmodtagere og tilskudsmodtagere, forbliver overvejende teoretiske, eftersom procedurerne for direkte betaling eller omdirigering af midler er besværlige, og kommunikationen med faktiske og potentielle slutmodtagere og støttemodtagere er sporadisk; understreger, at der skal gøres mere på EU-plan for at forbedre beskyttelsen af slutmodtagernes og tilskudsmodtagernes legitime interesser, herunder lokale og regionale myndigheder og andre interessenter, og for at sikre deres adgang til EU-finansiering, da de ikke bør straffes for de overtrædelser, der begås af centralregeringer;

41. bemærker med bekymring, at kleptokratiske oligarkiske strukturer i nogle medlemsstater på systematisk vis overtager strategisk vigtige sektorer såsom medier, telekommunikation, bankvæsenet, detailhandel, landbrug, fødevarer, sundhedspleje, lægemidler, byggeri, turisme og teknologi, hvilket kan udgøre risici for beskyttelsen af EU-budgettet, f.eks. når sådanne strukturer ansøger om EU-midler; understreger vigtigheden af at sikre, at alle ansøgere har lige muligheder for adgang til både EU-midler og upartiske og effektive klagemekanismer;

42. understreger, at intimidering af og repressalier mod whistleblowere og undersøgende journalister i nogle medlemsstater bidrager til systemiske korruptionsrisici; opfordrer Kommissionen til at behandle sådanne repressalier som skærpende faktorer ved vurderingen af budgetmæssige risici i henhold til forordningen om konditionalitet;

43. understreger betydningen af systematisk integration af europæiske og internationale standarder og henstillinger om forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask af penge (AML) i de vurderinger, der foretages i henhold til forordningen om konditionalitet; opfordrer Kommissionen til at udvikle klare risikoindikatorer for bekæmpelse af hvidvask af penge for projekter, der finansieres over EU-budgettet, til at styrke udvekslingen af oplysninger med nationale finansielle efterretningsenheder;

Indhøstede erfaringer og anbefalinger til fremtidige forbedringer

44. mener på grundlag af de begrænsede erfaringer, at ordningen med konditionalitet generelt har været et effektivt redskab til at beskytte EU's finansielle interesser mod risici, der følger af tilsidesættelser af retsstatsprincippet eller alvorlige risici herfor; insisterer på, at ordningen skal finde anvendelse på hele EU-budgettet, herunder resultatbaserede instrumenter, således at ingen af EU's udgifter unddrager sig en effektiv kontrol med retsstatsprincippet; opfordrer indtrængende Kommissionen til at sikre, at forordningen om konditionalitet anvendes konsekvent på EU-budgettet uafhængigt af finansieringsmodellen;

45. understreger, at visse aspekter af anvendelsen af forordningen om konditionalitet bør forbedres for at øge dens effektivitet og gennemsigtighed og dens samordning og sammenhæng med andre instrumenter i retsstatsværktøjskassen, navnlig ex ante-værktøjer og deres kombinerede anvendelse, hvis det er nødvendigt;

46. opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at revidere retningslinjerne fra 2022 for at imødegå risikoen for omdirigering eller omfordeling af midler mere direkte, offentliggøre en trinvis metode, der viser, hvordan graden af forholdsmæssighed beregnes, definere, hvad der udgør en "tilstrækkelig direkte forbindelse" mellem en tilsidesættelse af retsstatsprincippet og en budgetmæssig risiko, kræve klarere forbindelser mellem tilsidesættelser og vedtagne foranstaltninger, herunder gennem mere præcise standarder for disse tilsidesættelser, og tilvejebringe klare løsninger og praktiske skridt til håndtering af tilbageskridt i forbindelse med de konstaterede tilsidesættelser, hvis de forekommer; opfordrer i denne sammenhæng til et tidligere og mere gennemsigtigt samarbejde med interessenter for at forhindre forsinkelser;

47. understreger, at Kommissionen bør dokumentere forbindelsen mellem tilsidesættelser og foranstaltninger, der er vedtaget i alle sagsakter, og sammen med hver afgørelse offentliggøre en kortfattet redegørelse for, hvordan kriteriet om en "tilstrækkelig direkte forbindelse" blev opfyldt, ved hjælp af de indikatorer, der er anført i de reviderede retningslinjer;

48. opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til at revidere sin fortolkning af forordningen om konditionalitet som et instrument, der kun skal anvendes som en sidste udvej, og til generelt at være mere proaktiv i sin anvendelse af retsstatsværktøjskassen, når det er berettiget, herunder anvendelsen af artikel 6, stk. 4, samtidig med at proportionalitetsprincippet overholdes; beklager, at Kommissionens meddelelse om den nye FFR synes at bekræfte denne tilgang med at anvende forordningen om konditionalitet som en "sidste forsvarslinje";

49. anmoder Kommissionen om i sin proportionalitetsvurdering systematisk at tage højde for de negative konsekvenser for (potentielle) slutmodtagere og tilskudsmodtagere, navnlig mindre modtagere, herunder universiteter, små og mellemstore virksomheder og civilsamfundsorganisationer, og om at gengive denne analyse i det dossier, som Kommissionen fremsender til Parlamentet i henhold til artikel 8 i forordningen om konditionalitet;

50. opfordrer Kommissionen til at efterprøve, hvordan den effektivt kan opfylde sin forpligtelse til at beskytte de legitime finansielle interesser for slutmodtagere og tilskudsmodtagere, navnlig dem, der lider under konsekvenserne af mangler på retsstatsområdet, herunder ved at håndhæve de relevante bestemmelser i

forordningen om konditionalitet med hensyn til medlemsstaternes forpligtelser til at foretage betalinger og anvende midlerne på en ikkediskriminerende måde; understreger, at eventuelle foranstaltninger til at sikre, at legitime slutmodtagere og tilskudsmodtagere fortsat kan få adgang til EU-midler, ikke bør svække anvendelsen af forordningen om konditionalitet; forventer at blive inddraget fuldt ud i denne proces;

51. opfordrer Kommissionen til at foretage systematiske krydshenvisninger mellem traktatbrudsprocedurer og foranstaltninger vedtaget i overensstemmelse med finansforordningens artikel 6 og igangværende konditionalitetsscreeninger, således at medlemsstaterne ikke kan udnytte proceduremæssige siloer, og således at EU's finansielle interesser beskyttes, uanset hvilket retligt instrument der anvendes;

52. mener, at afhjælpende foranstaltninger bør ledsages af sikkerhedsforanstaltninger for, hvor det er relevant, at forhindre lignende situationer eller yderligere tilbageskridt i fremtiden; opfordrer til, at der etableres en mere robust overvågnings- og rapporteringsramme, herunder om nødvendigt en struktureret og systematisk offentlig høringsmekanisme med ikkestatslige interessenter, navnlig med hensyn til status for gennemførelsen af afhjælpende foranstaltninger i medlemsstater, der er omfattet af procedurer i henhold til den generelle konditionalitetsordning;

53. forventer, at Kommissionen træffer konkrete foranstaltninger til at styrke sammenhængen mellem henstillingerne i dens årlige retsstatsrapporter og den finansielle støtte fra EU-budgettet, sådan som det er skitseret i opgavebeskrivelserne fra 2024 til kommissærerne med ansvar for budget og for retsstatsprincippet; beklager manglen på detaljer om, hvordan denne sammenhæng er etableret, i den årlige rapport om retsstatsprincippet for 2025 og især i dens anbefalinger; opfordrer Kommissionen til at omsætte de landespecifikke henstillinger fra sine årlige retsstatsrapporter til konkrete milepæle, som medlemsstaterne systematisk skal reagere på, og som, hvor det er relevant, kan tjene som dokumentation til at begrunde aktiveringen af forordningen om konditionalitet;

54. opfordrer Kommissionen til yderligere at udvikle sammenhængen mellem forebyggende og reaktive instrumenter og til på grundlag af resultaterne i den årlige retsstatsrapport straks at indlede koordinerede traktatbrudsprocedurer; opfordrer Kommissionen til i den årlige rapport om retsstatsprincippet at vurdere og rapportere om de potentielle risici for EU-budgettet, som svagheder i retsstatsordningerne udgør;

55. understreger, at den årlige retsstatsrapport i øjeblikket er bygget op omkring fire søjler, nemlig retssystemet, rammen for bekæmpelse af korruption, mediepluralisme og andre institutionelle spørgsmål

forbundet med kontrolforanstaltninger; glæder sig, efter gentagne gange at have anmodet om det, over medtagelsen af en dimension vedrørende det indre marked i retsstatsrapporten 2025, således at der kan tages fat på forskellige alvorlige og systemiske brud på retsstatsprincippet, der påvirker virksomheder og arbejdstagere i flere medlemsstater; understreger, at et velfungerende retssystem, en stærk ramme for bekæmpelse af korruption, mediepluralisme, tilstrækkelige kontrolforanstaltninger og et velfungerende indre marked er uløseligt forbundet med retsstatsprincippet; gentager sin holdning om, at den årlige retsstatsrapport bør dække det fulde omfang af værdierne i artikel 2 i TEU, da disse bør betragtes samlet som et sæt værdier;

56. mener, at systematiske tilsidesættelser af retsstatsprincippet, der er konstateret under søjlerne i den årlige retsstatsrapport, og som har en tilstrækkelig direkte forbindelse til beskyttelsen af EU-budgettet, bør føre til aktivering af konditionalitetsmekanismen, navnlig når tilsidesættelserne vedrører retssystemets funktion og i tilfælde såsom tilsidesættelse af regler, manipulation af eller favorisering i forbindelse med indkaldelser af udbud og ansøgninger, der involverer EU-finansiering, samt administrativ chikane, der krænker ligebehandlingen af lokale og regionale myndigheder, virksomheder eller andre slutmodtagere og tilskudsmodtagere og deres adgang til EU-midler; opfordrer Kommissionen til at sikre, at alle interessenter frit kan give input om sådanne tilsidesættelser, hvilket styrker gennemsigtighed og ansvarlighed;

57. insisterer på, at Kommissionen bør begrunde sine beslutninger om ikke at foreslå foranstaltninger i henhold til forordningen om konditionalitet, hvor landespecifikke henstillinger med forbindelse til EU-budgettet forbliver uopfyldte i lang tid;

58. mener, at den interinstitutionelle aftale om budgetdisciplin[22] bør indeholde et særligt bilag om samarbejde vedrørende ordningen med konditionalitet; mener i denne forbindelse, at regelmæssig dialog mellem de tre institutioner om situationen for beskyttelsen af EU-budgettet med hensyn til retsstatsprincippet ville være en effektiv måde at forbedre koordineringen med hensyn til retsstatsværktøjskassen på; mener, at Parlamentet bør tildeles en formel rådgivende rolle, inden Kommissionen forelægger et forslag i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordningen om konditionalitet;

---

22 Interinstitutionel aftale af 16. december 2020 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj).

59. insisterer på, at dets kontrolbeføjelser beskyttes, derved at det får beføjelse til at overvåge, om anvendelsen (eller den manglende anvendelse) af ordningen med konditionalitet sker på en konsekvent måde, og dermed at forhindre politisk instrumentalisering eller uigennemsigtighed; opfordrer Kommissionen til at forelægge det en konsolideret årlig oversigt over alle konditionalitetsrelaterede afgørelser på tværs af budgetposter i forbindelse med den årlige budgetprocedure;

60. opfordrer til, at der afholdes kvartalsvise strukturerede dialoger mellem de ansvarlige kommissærer og Parlamentets kompetente udvalg for at sikre informationsstrømme i realtid og styrke den demokratiske kontrol;

61. opfordrer Rådet til at sikre, at processen er faktabaseret og objektiv, og til at holde sig så tæt op ad Kommissionens forslag som muligt; opfordrer endvidere indtrængende Rådet til ikke at gøre den proces, der fører til vedtagelsen af foranstaltninger, til en brik i forhandlingerne;

62. understreger, at klar og proaktiv kommunikation er nøglen til at styrke tilliden til EU-institutionerne og modvirke populistiske fortællinger; minder om, at forordningen om konditionalitet pålægger Kommissionen en forpligtelse til at give oplysninger og vejledning til slutmodtagere og tilskudsmodtagere via et websted eller en internetportal sammen med passende værktøjer, der gør det muligt for slutmodtagere eller tilskudsmodtagere at underrette Kommissionen om enhver tilsidesættelse af disse forpligtelser, der berører dem direkte; understreger, at webstedet eller portalen også bør gøre det muligt for borgere, slutmodtagere, tilskudsmodtagere og erhvervsdrivende at finde alle relevante afgørelser og vurderinger i henhold til konditionalitetsmekanismen og følge konditionalitetssager i hele deres forløb fra anmeldelse til eventuel ophævelse af foranstaltninger, med henblik på at øge gennemsigtigheden og forhindre misinformation;

63. opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til at offentliggøre faktablade med alle fremtidige foranstaltninger i henhold til forordningen om konditionalitet, som angiver typen og vurderingen af tilsidesættelserne, vejledende interne tidsfrister for hver procedurefase, indvirkningen på EU-budgettet, herunder suspenderede beløb, og, hvor det er relevant, forholdsmæssigheden af dens foreslåede foranstaltninger, da klare, tilgængelige oplysninger er afgørende for at bekæmpe desinformation og for at vise borgerne, at EU handler konsekvent og retfærdigt, når det håndterer tilsidesættelser af retsstatsprincippet; opfordrer Kommissionen til at sikre, at de relevante oplysninger formidles til de berørte slutmodtagere og tilskudsmodtagere og til den brede offentlighed, samtidig med at det sikres, at reglerne om fortrolighed og databeskyttelse overholdes; anmoder endvidere Kommissionen

om aktivt at bekæmpe desinformation i forbindelse med anvendelsen af forordningen;

64. mener, at forordningen om konditionalitet ganske vist primært er udformet med henblik på at beskytte EU-budgettet mod risici fra tilsidesættelser af retsstatsprincippet, men at det alligevel med fordel kan undersøges, hvordan man kan styrke beskyttelsen af EU-budgettet mod krænkelser af de andre værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU; minder om, at EU-budgettet ikke er neutralt over for tilsidesættelser af demokrati, lighed og de grundlæggende rettigheder, som kan have håndgribelige finansielle konsekvenser; er af den opfattelse, at finansforordningens artikel 6 udgør retsgrundlaget for foranstaltninger i tilfælde af sådanne tilsidesættelser; opfordrer Kommissionen til at vurdere muligheden for at udvide konditionalitetsinstrumenterne i sager, hvor alvorlige og systemiske overtrædelser af andre værdier i artikel 2 i TEU påvirker EU-budgettet;

65. opfordrer indtrængende Kommissionen til at afhjælpe fragmenteringen af ansvaret for overvågning og håndhævelse af retsstatsprincippet inden for sine tjenestegrene og de dermed forbundne risici ved at strømline kompetencer og ansvarsområder vedrørende retsstatsspørgsmål i en mere gennemsigtig og effektiv struktur med henblik på at sikre sammenhæng, konsekvens, gennemsigtighed og rettidig håndhævelse samt øget kommunikation med Parlamentet og medlemsstaterne;

66. opfordrer Kommissionen til at styrke sin undersøgelseskapacitet ved at etablere en fast liste over specialiserede eksperter, der er i stand til at vurdere komplekse tilsidesættelser af retsstatsprincippet for på den måde at sikre hurtigere og teknisk robuste afgørelser, og til at udvikle et IT-system, der gør det muligt at opdage mønstre eller ligheder i de modtagne indberetninger;

67. opfordrer Kommissionen til at anlægge en mere proaktiv tilgang til behandling af klager og til at sikre, at klageprocedurer i henhold til forordningen om konditionalitet giver tilstrækkelig beskyttelse af whistleblowere, navnlig dem i usikre situationer, for hvem whistleblowing udgør en stor risiko, med henblik på at tilskynde til indberetning;

68. opfordrer Kommissionen til at etablere en permanent koordineringsramme, der omfatter alle relevante EU-agenturer og -organer for at sikre tidlig opdagelse og effektiv efterforskning af svig, hvidvask af penge og korruption, der skader EU's finansielle interesser; anmoder om, at der regelmæssigt aflægges rapport om disse foranstaltninger til det;

69. opfordrer medlemsstaterne til at sikre respekt for retsstatsprincippet og til hurtigt at håndtere alle konstaterede tilsidesættelser for at

beskytte EU's finansielle interesser og forhindre, at der vedtages foranstaltninger i henhold til forordningen om konditionalitet; opfordrer endvidere til, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til de nationale myndigheder, hvis arbejde er afgørende for at sikre, at retsstatsprincippet opretholdes;

70. opfordrer Revisionsretten til at udarbejde en særberetning med en vurdering af omkostningseffektiviteten af forordningen om konditionalitet, herunder overvejelser om den administrative byrde, afskrækkelsesvirkningen og beskyttelsen af slutmodtagere og tilskudsmodtagere;

Forordningen om konditionalitet og den næste FFR

71. noterer sig aspekterne vedrørende retsstatsprincippet i Kommissionens forslag til FFR for 2028-2034 og navnlig indførelsen af horisontale betingelser med hensyn til overholdelsen af retsstatsprincippet og chartret i Kommissionens forslag til nationale genopretnings- og resiliensplaner; anerkender betydningen af stærke garantier for overholdelsen af EU's værdier under hele gennemførelsen af EU-finansieringen; udtrykker imidlertid bekymring over, at Kommissionens forslag fortsat er utilstrækkeligt, fordi det:

    a) hverken i væsentlig grad forenkler retsstatsværktøjskassen eller fastlægger koordineringen af de forskellige retsstatsinstrumenter, men snarere indfører overlapning og modsigelse og dermed risikerer at skabe et fragmenteret system af parallelle instrumenter

    b) i tilfælde af tilsidesættelser af den horisontale betingelse om retsstatsprincippet indeholder bestemmelser om udløsning af foranstaltninger ved en gennemførelsesafgørelse fra Rådet, uden at Parlamentet har nogen beslutningstagende rolle i proceduren

    c) på grund af den forbindelse, der er fastsat mellem konditionaliteten vedrørende retsstatsprincippet og konditionaliteten vedrørende chartret, kan føre til, at Rådets gennemførelsesafgørelse kommer i anvendelse, hvilket gør anvendelsen af sidstnævnte vanskeligere

    d) ikke kræver en tilstrækkelig direkte forbindelse mellem en tilsidesættelse af retsstatsprincippet og beskyttelsen af EU-budgettet, som det er tilfældet med konditionalitetsmekanismen, hvilket rejser spørgsmål om retssikkerhed

    e) gør det klart, at Kommissionen fortsat betragter konditionalitetsmekanismen som en sidste udvej;

72. beklager overlapningerne med den konditionalitetsmekanisme, der indføres med Kommissionens forslag til FFR for 2028-2034; opfordrer til en samlet, sammenhængende og omfattende ramme på tværs af alle EU's finansieringsprogrammer inden for rammerne af forordningen om konditionalitet, som dækker både de grundforudsætninger, der skal opfyldes for at få adgang til EU-midler, og foranstaltninger til at indefryse eller tilbageholde midler, når de relevante betingelser ikke længere er opfyldt; anmoder Kommissionen om at konsolidere alle retsstatsværktøjer i en fælles ramme, der fastsætter klare, objektive og gennemsigtige kriterier for anvendelse, og som præciserer, hvordan den vil sikre koordinering af disse værktøjer; insisterer på, at Kommissionen, hvis en sådan konsolidering ikke sikres under den nuværende lovgivningsmæssige ramme eller gennem forhandlingerne om den næste FFR, bør foreslå ændringer til forordningen om konditionalitet, som også vil bringe Parlamentet og Rådet på lige fod i gennemførelsen af lovgivningen;

73. anerkender, at Kommissionen i forbindelse med de nationale genopretnings- og resiliensplaner foreslår muligheden for at stille finansiering, der er blevet frigjort på grund af manglende afhjælpende foranstaltninger som reaktion på en konstateret tilsidesættelse af retsstatsprincippet i henhold til forordningen om konditionalitet, til rådighed igen for programmer under direkte eller indirekte forvaltning; anmoder om præcisering af, hvordan sådanne frigjorte beløb kan kanaliseres til andre programmer; fastholder, at beslutningen om at anvende frigjorte midler henhører under budgetmyndighedens beføjelser inden for rammerne af den årlige budgetprocedure og ikke bør henhøre under Kommissionens skøn;

74. understreger, at alle beslutninger om helt eller delvist at suspendere EU-finansiering skal være baseret på klare, objektive og gennemsigtige kriterier og procedurer i modsætning til uigennemsigtige drøftelser, der omfatter forhandlinger; kræver, at EU-midler tilbageholdes, når væsentlige krav ikke er opfyldt, og at indefrosne midler først frigives til de berørte medlemsstater, når de fuldt ud har gennemført meningsfulde reformer og dokumenteret deres overholdelse af retsstatsprincippet i praksis;

75. udtrykker alvorlig bekymring over, at det ifølge Kommissionens forslag ikke forventes, at en ansvarlig institution eller et ansvarligt organ skal kontrollere de underliggende omkostninger ved foranstaltninger i henhold til de nationale genopretnings- og resiliensplaner, og at finansiering, der ikke er knyttet til faktiske omkostninger, vil blive den primære metode til budgetgennemførelse; advarer om, at denne tilgang i alvorlig grad vil hindre Kommissionens mulighed for at fastslå eller måle de finansielle konsekvenser af overtrædelser af retsstatsprincippet; advarer endvidere om, at dette vil undergrave Parlamentets traktatbaserede demokratiske kontrolrolle som den ene af budgetmyndighedens parter og som EU's dechargemyndighed samt

Revisionsrettens vigtige rolle; mener, at omkostningseffektiviteten, sporbarheden og gennemsigtigheden af de finansielle strømme fra betalingerne til de endelige modtagere, herunder underleverandører, skal sikres gennem et interoperabelt IT-system, da dette er den eneste måde, hvorpå de budgetmæssige virkninger af tilsidesættelser af retsstatsprincippet kan fastslås og kvantificeres; understreger, at Kommissionen skal forbedre nøjagtigheden og præcisionen af de oplysninger, der skal deles med Europa-Parlamentet;

°

° °

76. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, Den Europæiske Revisionsret, Den Europæiske Unions Domstol og til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.